

Notă informativă la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului social „Locuința socială asistată” și a Standardelor minime de calitate

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în scopul implementării eficiente a *Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022 – 2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 347/2022 (Acțiunea 58 din Planul de acțiuni).

Sistemul actual de protecție a drepturilor copilului din Republica Moldova se află în proces continuu de consolidare a eforturilor pentru asigurarea unui mediu familial favorabil pentru fiecare copil. În acest sens se întreprind măsuri considerabile în vederea dezvoltării unui spectru larg de servicii menite să asigure copiilor unui mediu favorabil pentru dezvoltarea armonioasă a acestora în familie, în servicii de plasament de tip familial sau dacă acest lucru nu este posibil, în ultimă instanță, în servicii de tip rezidențial.

Este necesar de menționat că, prin Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți au fost reglementate procedurile de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și autoritățile și structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective. Conform prevederilor legii vizate, autoritățile tutelare întreprind măsuri nu doar pentru depășirea situației de risc în care se află copilul, pentru protecția acestuia, dar și *”pentru copiii cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, începând cu atingerea vârstei de 16 ani, autoritatea tutelară teritorială în colaborare cu prestatorul și personalul serviciului în care este plasat copilul asigură pregătirea acestuia pentru viața independentă”*.

În acest sens, subliniem că, la momentul actual cadrul legal care reglementează activitatea serviciilor sociale de plasament pentru copii prevede acordarea serviciilor de plasament și îngrijire a copilului până la împlinirea de către acesta a vârstei de 18 ani.

Totodată, copiii și tinerii au nevoie de cunoștințe, deprinderi și calități care i-ar ajuta să-și consolideze aptitudinile pentru propria protecție și participare la prevenirea sau depășirea cu ușurință a riscurilor sociale și de sănătate cu care se confruntă. Astfel de cunoștințe și deprinderi pot forma modele comportamentale care previn bolile și traumele, contribuie la stabilirea unor relații sănătoase și la crearea unor medii potrivite și prietenoase pentru copii și tineri.

În multe cazuri, tinerii care părăsesc serviciile de plasament, în special cele de tip rezidențial au mari probleme în a deveni independenți deoarece lipsa unor

abilități esențiale de trai independent, stima de sine scăzută și problemele de identitate cresc riscul de abuz, exploatare, trafic sau comportament antisocial și nu permit re/integrarea socială. Este bine ca activitatea de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă să înceapă de timpuriu în condiții de maximă disponibilitate educativă și atunci când deprinderile se pot învăța în armonie unele cu celelalte și nu în disonanță.

Datele statistice ne arată că cel mai mare număr a copiilor plasați în diferite servicii de plasament planificat îi revine copiilor cu vârsta de 7-17 ani inclusiv, astfel cel puțin 3455 copii din această categorie de vârstă ar necesita o atenție deosebită prin oferirea unor servicii suplimentare de informare, consiliere, ghidare, profesionalizare și în unele cazuri și găzduire.

În acest context, se impune necesitatea stringentă de a fi dezvoltat cadrul legal care ar reglementa un serviciu social specializat orientat spre oferirea găzduirii și asistenței pentru (re)integrarea socială a copiilor și tinerilor.

Serviciu social "Locuința socială asistată" are drept obiectiv prevenirea excluziunii și marginalizării sociale, facilitarea integrării educaționale și profesionale a beneficiarilor și dezvoltarea abilităților și deprinderilor pentru trai independent.

Astăzi, pentru majoritatea tinerilor, evoluția către un trai independent și spre propria locuință, găsirea de locuri de muncă sau posibilități de formare satisfăcătoare, continuarea educației, păstrarea unei bune stări de sănătate și dobândirea unui sentiment pozitiv de bunăstare sunt pași importanți în calea acestora către viața de adult. Această perioadă este, de regulă, una a speranței și așteptărilor.

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului social „Locuința socială asistată” și a Standardelor minime de calitate reprezintă o acțiune importantă în lista eforturilor care sunt depuse de către autoritățile cu atribuții în domeniul protecției copilului și protecției sociale în vederea asigurării că, copiii și tinerii beneficiază de cea mai bună pregătire posibilă și de sprijin în tranziția de la sistemul de protecție spre perioada ulterioară părăsirii acestui sistem.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul în cauză nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul Serviciului social "Locuința socială asistată" este (re)integrarea socială a beneficiarului.

Obiectivele Serviciului sunt:

- 1) prevenirea excluziunii și marginalizării sociale;
- 2) facilitarea integrării educaționale și profesionale a beneficiarilor;
- 3) formarea/dezvoltarea abilităților și deprinderilor pentru trai independent.

În funcție de necesități, beneficiarilor li se prestează următoarele servicii:

- 1) găzduire pe o perioadă determinată de timp;
- 2) formarea deprinderilor de viață independentă;

3) suport informațional, juridic și consiliere în vederea continuării studiilor, profesionalizării sau angajării în câmpul muncii;
4) facilitarea accesului la alte servicii din comunitate sau din afara acesteia (cum ar fi: educație, sănătate, cultură, sport, etc);
5) susținere în procesul de integrare profesională.
În vederea asigurării prestării unui serviciu calitativ, proiectul Hotărârii Guvernului propus spre aprobare include și 31 Standarde minime de calitate care sunt elaborate în corespundere cu următoarea structură:
1) denumirea standardului;
2) definirea/conceptualizarea standardului;
3) rezultatul scontat;
4) indicatorii de realizare.
5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea proiectului Hotărârii Guvernului în cauză nu va necesita resurse financiare suplimentare decât cele prevăzute în bugetele locale de nivelul al doilea, planificate anual.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul nu prevede introducerea modificărilor în alte acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului social „Locuința socială asistată” și a Standardelor minime de calitate a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi supus expertizei Centrului Național Anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Nu se aplică.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi supus expertizei Ministerului Justiției.
11. Constatările altor expertize
Nu se aplică.

Secretar de Stat

Vasile CUȘCA